

[Første næstformand]

gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 64:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Elselskabers udvidede aktiviteter).

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 28/10 92).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Poul Nielson (S):**

Vi vil gerne kvittere for, at lovforslaget nu foreligger og i det store og hele har en form, som svarer til intentionen i det beslutningsforslag, der blev vedtaget her den 5. maj.

Vi har et punkt, som vi gerne vil have drøftet i udvalgsarbejdet, men sådan som systematikken i opbygningen af lovforslaget er, hvor meget af det fastlægges i forbindelse med bemærkningerne, er det også muligt, at det ønske om ændring, vi har i selve måden, det her føres ud i livet på, kan gennemføres.

Vi ser det som en klar fordel, at der etableres to selskaber til varetægelse af elsektorens udlandsengagementer: ét dækkende Elsams område og ét dækkende Elkrafts område. Vi mener ikke, der er nogen særlig idé i absolut at skulle, havde jeg nær sagt, klaske de to foretagender med betydelige forskelle i virksomhedskultur, og hvad vi ellers kender til, sammen i ét selskab. Det mener vi vil kunne lade sig gøre inden for den model, der rent praktisk i øvrigt er lagt op til.

Min næste bemærkning er vedrørende kontrolsiden. Der vil jeg gerne understrege, at vi ikke mener, det vil være hensigtsmæssigt, at Elprisudvalget i detaljer skal gå ind og lave en slags overreferering af projekterne i deres indhold. Det afgørende kontrolsynspunkt må være, at Elprisudvalget ser, at man ikke går til yderligheder, og først og fremmest at bogholderiet vedrørende den samlede hæftelse på den maksimale milliard er i orden.

Den tredje bemærkning er, at vi finder det nødvendigt at modificere, hvad der i bemærk-

ningerne er skrevet om forrentningen af de indskudte midler i forbindelse med de virksomheder, der skal dannes. Der står i bemærkningerne, at de skal forrentes efter normale vilkår, sådan at der ikke er noget rentetab. Det er i praksis det samme som at sige, at disse midler ikke må have lov at fungere som normal ansvarlig kapital. En forrentning hele tiden er et meget strengt krav at stille op. Vi mener, det er nødvendigt og også i overensstemmelse med hele ideen i forslaget, at der skal være plads til en vis satsning, som altså også indebærer, at udbytte osv. godt kan være noget, der kommer om nogle år, og ikke nødvendigvis er noget, der skal foreligge som en regulær løbende fast forrentning fra starttidspunktet.

Vedrørende tredjepartsfinansieringslegitimeringen, havde jeg nær sagt, har vi ikke specifikke bemærkninger. Der skal kun siges, at vi skal passe på ikke at definere for snævert, hvad elselskaberne må og ikke må på dette punkt. Jeg tror nok, bemærkningerne her kunne trænge til nogle supplerende tilkendegivelser i forbindelse med arbejdet i udvalget.

Men alt i alt vil vi tilsige en hurtig udvalgsbehandling ud fra disse synspunkter og benytte lejligheden her til at ønske selskaberne god vind i disse meget vigtige engagementer.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg vil gerne takke ordførerne, fordi jeg har fået lov til at gå op på dette tidspunkt for på mit partis ordførers vegne at komme med nogle bemærkninger til lovforslaget.

Det første punkt, nemlig et fælles selskab for Elsam og Elkraft, er vi indstillet på at drøfte i udvalget. Vi synes, der kan være nogle gode ideer i, at der etableres et fælles selskab; det var også et krav, vi stillede i forbindelse med eventuel opførelse af atomkraftværker her i landet, hvor man sagde, det var så stor en opgave, at man fandt det rimeligt, dels at der blev etableret kabel, dels at der blev etableret fælles samkøring på området.

Vi kan godt se de fordele, der kan være ved at have to selskaber. Vi erkender, at det er to forskellige kulturer og alt det dér, men jeg må også sige, at hvis det drejer sig om, at Danmark skal satse i udlandet, kan der være god mening i, at der kun er ét selskab. Det er ikke nødvendigvis en god ting, at vi har flere koncessionerede offentlige selskaber på dette område. Vi

[Lone Dybkjær]

vil i hvert fald gerne diskutere det og er derfor positivt stemt over for de tanker, som er lagt frem i forslaget.

Det andet, jeg vil kommentere, er tredjepartsfinansieringen, som vi også er positive over for set ud fra den vinkel, at det er vigtigt, at man går ind og får foretaget finansiering på den måde, der her er beskrevet, således at der ikke sker en unødvendig kraftværksudbygning. Det har vi altid været tilhængere af. Men man kan godt spørge sig selv, om det kan være elselskabernes opgave nødvendigvis at lave tredjepartsfinansiering. Derfor vil vi godt drøfte den måde, det skal ske på. For os er det helt afgørende, at der ikke hermed kommer til at ligge en eller anden konkurrenceforvridning i forhold til, hvad øvrige finansieringsinstitutter foretager sig, og derfor kræver det en helt anden indsigt end den, vi i øjeblikket har med hensyn til elselskaberne.

Man kan sige meget om elselskaberne, man kan også sige meget godt om dem, og det kan der være god grund til at gøre. Men man kan altså også sige, at de ikke nødvendigvis rutter med oplysningerne om deres egen virksomhed. Det er temmelig vanskeligt at få et indblik i, hvad der egentlig rent finansieringsmæssigt foregår i elselskaberne. Sådan er det med koncessionerede selskaber, og jeg mener, vi er godt på vej til nu at åbne også i andre sammenhænge for at se, hvad det egentlig er, der foregår, og det må vi også gøre, når det drejer sig om elselskaberne. Det er utrolig nemt at lade en halv øre flyde, og det giver utrolig store beløb, netop fordi der er tale om så store mængder, som der altid er, når der er tale om ørebaserede elværkskilowatt-timer.

Hvis vi skal ind i tredjepartsfinansiering – og det er jo i overensstemmelse med beslutningsforslaget – vil vi derfor kræve, at vi får en høj grad af indsigt i forbindelse med elselskabernes virksomhed.

I tilknytning til det vil jeg sige, at vi så også bliver nødt til at diskutere, hvad det er, Elprisudvalget skal foretage sig, hvor langt de skal gå. Og har Elprisudvalget den rigtige sammensætning, når det nu skal til at påtage sig nye opgaver? Det føler vi os ikke overbevist om. Dels har der været tale om, at mindre forbrugere måske skulle være stærkere repræsenteret, dels kan man godt diskutere, hvis vi skal ind i denne form for finansieringsvirksomhed, om

der er den tilstrækkelige indsigt, sådan at man også får taget synspunkter med fra den øvrige del af finansverdenen.

Så vi synes, dette forslag, sådan som det er udformet, giver anledning til, at vi går nærmere ind i diskussionen om, hvor vi havner til syvende og sidst. Det er naturligvis ikke en afstandtagen fra det beslutningsforslag, vi selv har stået bag, men blot en tilkendegivelse af, at vi må drøfte den konkrete udformning, sådan som industriministeren her har lagt op til, under selve udvalgsarbejdet.

Per Tærsebøl (KF):

Jeg skal starte med at sige, at Det Konservative Folkeparti går ind for det lovforslag, der ligger fra energiministerens side, og jeg kan også med det samme sige, at vi ikke går ind for det forslag, hr. Poul Nielson har luftet heroppe fra talerstolen. Jeg kunne godt tænke mig at komme med en lidt personlig betragtning om lige netop det, hr. Poul Nielson omtalte – det kunne også være kommet fra en hvilken som helst anden, må jeg skynde mig at sige. Men der blev sagt noget om, at det var to kulturer, der mødtes. Jamen lige netop når det drejer sig om noget som dette her, synes jeg da, det ville være helt rigtigt, at to så store firmaer arbejdede sammen, uanset at det ene er jysk og det andet sjællandsk.

Nu har jeg efterhånden siddet et par år herinde i Folketinget, og jeg har fundet ud af, at der er 6, 7, 8 partier, alt efter hvad vi diskuterer. Men når det rigtig gælder, når vi skal til at diskutere de jyske tværveje og den slags, så er der kun to partier herinde i Folketinget: det jyske og det sjællandske. Skulle vi ikke efterhånden se at blive danske? Det synes jeg ville være meget bedre.

Det, det drejer sig om i dette tilfælde, er, at vi er dygtige til noget. Vi er dygtige til at lave el, og vi har nogle dygtige mennesker, der kan klare det. De vil gerne ud at investere i udlandet; de vil skaffe noget beskæftigelse. Det har jeg altid syntes ville være en god idé, og det synes jeg også de skal have lov til. Jeg synes, diskussionen om denne sag bliver gevaldig afsporet, når stort set det eneste, hr. Poul Nielson har imod det, er, om man kan have ét eller to selskaber. Lad os dog hellere diskutere det konkrete, og det synes jeg vi gør i dag.

[Per Tærsebøl]

Jeg er glad for, at vi havde diskussionen i maj måned, hvor vi ikke var helt tilfredse med det forslag, der kom. Det er vi i dag, og jeg opfatter også det, hr. Poul Nielson sagde, som om han egentlig er meget glad for det, der foreligger her, og at han bare er ked af, at vi ikke gik ind for det første gang. Det er sådan set det eneste, det drejer sig om i denne sag. Så vi er jo enige, og vi kunne egentlig godt gå videre og vedtage det ved tredje behandling også i dag, men det kan vi jo altså ikke gøre, selv om det er et fremskredent tidspunkt.

Grunden til, at vi var lidt betænkelige sidste gang, var, at vi syntes, forbrugeren ikke rigtig var sikret i denne sag. Vi var lidt bange for, at det ville være forbrugeren, der kom til at betale, når man vovede sig ud på det, som nogle sagde kunne blive et eventyr.

Men med det, der er lagt ind i lovforslaget i dag, er vi fra konservativ side overhovedet ikke bange for, at forbrugeren kommer til at betale. Hvem skal holde øje med det? Det skal et elprisudvalg, og jeg har stor tiltro til, at det nok skal undersøge, om de projekter, man laver, er givtige på den ene eller den anden måde. Jeg har også noteret mig i nogle af de bemærkninger, som jeg har læst et eller andet sted – jeg kan ikke huske, hvor det er, men de er sikkert rigtige – at hvis man skønner, at det, man vover sig ud på, er eventyr, som er så risikable, at man kan se det allerede fra starten, kan man ikke gå til forbrugerne og sige, at det er dem, der skal betale.

Fru Lone Dybkjær, som jo er fra det radikale parti, var inde på forslaget om tredjepartsfinansiering. Det synes vi er en ganske udmærket idé, men vi er også enige i, at det ville være en god lejlighed til at få lidt mere indsigt i, hvad det egentlig er, der sker i elselskaberne. Ikke fordi vi ikke synes, de gør det godt nok – det synes vi helt bestemt de gør – men fordi vi ved, der er noget med 30-40 mia. kr. likvid kapital i disse selskaber. Og når man begynder at diskutere forrentning eller ikke forrentning, hvad pengene skal bruges til, og hvordan konkurrencen vil blive rundt omkring, fordi elselskaberne kommer til at investere i et eller andet, som måske ikke er helt rigtigt, synes jeg, det er godt, hvis vi får lidt mere indsigt, sådan at vi kan vide, hvad pengene bliver brugt til.

Vi har set nogle få – og jeg siger nogle få – uheldige eksempler på den lidt forkerte kon-

kurrence, der sker med andre brancher end lige netop elbranchen. Og det ser vi meget nødig ske igen.

Men vi kan gå ind for det, som foreligger her, og håber, det bliver vedtaget rimelig hurtigt.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Hr. Per Tærsebøl gjorde meget ud af at forsikre Folketinget om, at Elprisudvalget nok skulle sørge for, at der ikke kom nogen dårlige projekter på banen, så der blev ført alt for mange tab over på elforbrugerne.

Jeg skal minde hr. Per Tærsebøl om, at som det allerede fungerer i dag – senest så vi det med det tvivlsomme tomatprojekt et sted syd for, hvor vi befinder os i øjeblikket – er det, som Elprisudvalget kan gøre, først at gå ind efterfølgende, når skaden er sket.

Derfor må jeg spørge hr. Per Tærsebøl: Hvis elværkerne går ud og investerer f.eks. i at bygge en masse store kraftværker i Østtyskland eller noget i den stil og de taber millioner af kroner – tocifrede millionbeløb eller endnu større beløb – som de så skal til at lægge på elpriserne, hvorefter Elprisudvalget kommer og siger: Niks, det går ikke, for det var et tvivlsomt projekt, og I kunne bare have garderet jer ordentligt, hvem skal så dække tabet? Der er jo ingen andre steder at hente det end hos elforbrugerne. Elprisudvalget kan jo kun gå ind med tilbagevirkende kraft. Projekterne skal jo ikke – i hvert fald ikke som lovforslaget foreligger – til godkendelse. Det skal jo ikke godkendes i Elprisudvalget, hver eneste gang man køber en dybfryser til fru Jørgensen og en ny fræser til maskinværkstedet hos hr. Petersen osv. Elprisudvalget kommer efterfølgende og efterrationaliserer. Og hvis det underkender nogle projekter, er spørgsmålet til hr. Per Tærsebøl: Hvem skal så betale de penge? Forventer hr. Per Tærsebøl, at det er bestyrelsen i elværkerne, der af egen lomme tager pengene op? Så synes jeg nemlig, vi skulle have en paragraf om det.

(Kort bemærkning).

Per Tærsebøl (KF):

På vejen herop til talerstolen havde jeg lige lejlighed til at give hr. Kim Behnke lovforslaget i hånden, sådan at han kunne læse det, for det synes jeg egentlig han har rimelig grund til.

[Per Tærsebøl]

Hr. Kim Behnke taler så meget om, hvad der vil ske, hvis man vover sig ud på eventyr for adskillige milliarder kroner eller noget i den retning. I den forbindelse synes jeg, at hr. Kim Behnke skal læse forslaget, for dér står, at det, det drejer sig om, er 1 mia. kr. Det lyder selvfølgelig for hr. Kim Behnke og mig som mange penge, men i elselskaberne er det knap så mange penge. Jeg nævnte før, at man havde 30-40 mia. kr. i likvid kapital. Jeg kan også oplyse, at man hvert år henlægger ca. 4 mia. kr. til investeringer. Her taler vi altså om 1 mia. kr., som betyder noget med knap 4 øre for forbrugeren, hvis det skulle gå helt galt.

Jeg opfatter det sådan, at skulle det gå helt galt, er der en 30-40 mia. kr. at gøre godt med, uden at man overhovedet skal til at sætte prisen op. Så i den retning er jeg ikke bange.

Det, jeg kan være bange for – og dér er jeg enig med hr. Kim Behnke – er f.eks., at man vover sig ud i noget, som man har gjort det med tomaterne og andre projekter, jeg nu ikke kender til for øjeblikket. I den situation er jeg meget enig i at vi skal være på vagt, men jeg er ikke bange, så længe der findes en type som hr. Kim Behnke, der ved enhver lejlighed kommer herop på talerstolen og fortæller os andre, at nu er dette og hint galt. Så længe vi har en vagthund som hr. Kim Behnke, så længe partiet eksisterer i hvert fald, er der ingen problemer. Så det kan hr. Kim Behnke godt få med hjem fra min side.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg vil gerne gøre hr. Kim Behnke opmærksom på, at det i bemærkningerne hedder:

»Når de påtænkte investeringer anmeldes til Elprisudvalget, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, skal der således foreligge en vurdering af tabsrisikoen for de danske elforbrugere, og hvilke konsekvenser et eventuelt tab vil få for elprisen.«

Når de påtænkte investeringer anmeldes! Jeg mener, at det besvarer det spørgsmål, hr. Kim Behnke stillede lige før.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg må konstatere, at vi fra Venstre er meget glade for fru Lone Dybkjær's indlæg her i dag. Jeg er selvfølgelig lidt utilfreds med hr. Poul Nielson's vedrørende forrentningskravet og øn-

sket om at have to selskaber i stedet for det i lovforslaget beskrevne ene selskab.

Vi ved alle sammen, at lovforslag nr. L 64 er fremsat med baggrund i beslutningsforslag nr. B 81, som vi diskuterede i foråret. Allerede dengang kunne vi fra Venstre støtte nogle af de intentioner, der lå bag det beslutningsforslag. Disse intentioner kunne medvirke til, at eksempelvis Østeuropa ville kunne få gavn af den store viden, Danmark besidder på energi- og miljøområdet.

Danmark er i denne sammenhæng et af verdens førende lande inden for ren miljøteknologi. De danske elforsyningsselskaber har på områder som kraftvarme, vedvarende energi og røgrensning en meget stor viden. Vi er i Venstre ikke blinde for, at såfremt man ønsker at forbedre miljøet og mindske luftforureningen, får man relativt mest for miljøkronerne ved investering i Østeuropa.

Når vi betragter lovforslag nr. L 64 og den udformning, lovforslaget har fået i forhold til beslutningsforslaget, hilser vi som sagt med tilfredshed, at der i lovforslaget er lagt stor vægt på, at man kun opretter ét nyt selskab til varetagelse af danske eksportinteresser på dette område, således at vi ikke skal opleve en konkurrence blandt danske selskaber for elforbrugernes penge, som i denne forbindelse er nogenlunde sagesløse.

Vi finder det positivt, når man ikke leger med sine egne penge, at der stilles både betingelser og krav til rentabiliteten i de eventuelle projekter, man inden for en ramme på den omtalte 1 mia. kr. påtænker at sætte i værk.

Ligeledes hilser vi med tilfredshed, at dette ene selskab naturligvis har et særligt regnskab, der skal forelægges og godkendes i Elprisudvalget.

Nogle af Venstres overordnede betænkkeligheder går naturligvis på, at private rådgivningsselskaber kan komme ud i en ulige konkurrence med de halvoffentlige elforsyningsselskaber. Vi vil naturligvis følge udviklingen nøje, således at danske elforbrugere undgår elprisstigninger, der kan begrundes i fejlslagne eksporteventyr.

Den anden del af lovforslaget giver de enkelte elforsyningsselskaber rundt omkring mulighed for at tilbyde elforbrugerne finansiering – den såkaldte tredjepartsfinansiering – af elbesparende investeringer. Tilbudet rettes ho-

[Peter Hansen-Nord]

vedsagelig mod private husholdninger, offentlige instanser og private virksomheder.

Intentionen bag tredjepartsfinansieringen er vi i Venstre lidt betænkelige ved, men med de kontrolmuligheder, der ligger i lovforslaget, vil vi give det en chance. Vi er bl.a. betænkelige ved, at man med denne mulighed blander sig i det allerede etablerede lånemarked uden i øvrigt at skulle opfylde de lovkrav, pengeinstitutterne er underlagt. Men vi hælder vores tillid til, at elforsyningsvirksomhederne i princippet kun etablerer elbesparelsesordninger i deres finansieringsmulighed, som kan fastholde elregningen på forbrugernes hidtidige niveau, inklusive elbesparelsen, indtil lånearrangementet er afviklet.

Der skal derfor fra Venstres side lyde en klar opfordring til elforsyningsselskaberne om at indgå i et tæt samarbejde med de lokale pengeinstitutter om gennemførelse af disse lånekontrakter inklusive kreditvurdering, som normalt bankerne er bedst til.

Vi vil som før nævnt nøje følge udviklingen også på dette område og vil komme til undsætning i god tid, hvis der skulle vise sig at opstå behov herfor.

Trods disse afsluttende kritiske bemærkninger kan Venstre støtte forslaget i dets nuværende form.

Riishøj (SF):

Vi kan fra Socialistisk Folkepartis side naturligvis også støtte forslaget i dets grundsynspunkter. Det er jo et forslag, som er vedtaget uden om regeringen. Det er jo klart, at forslag, som er vedtaget uden om regeringen, tit har nogle restriktive formuleringer, som kan så nogen mistanke om intentionen med forslaget. Det er i hvert fald ikke fra vores side hensigten at lave kunstige restriktioner på elselskabernes mulighed for at indgå i energibesparelser og opføre værker i udlandet.

Et af de problemer, vi må undersøge under udvalgsarbejdet, er det spørgsmål, som fru Lone Dybkjær også nævnte, nemlig om Elprisudvalget nu er den rette instans eller har den rette form til at kunne varetage denne opgave. Elværkerne selv er jo stærkt repræsenterede i Elprisudvalget og skal så bedømme sine egne aktiviteter. Vi må altså finde en form, som er rimelig i forhold til den ny type aktivitet, som vi har at gøre med her. Er Elprisudvalget i sin

nuværende form rimeligt, eller er det nogle regler under aktieselskabsbestemmelserne eller i den øvrige erhvervslovgivning, som skal være instrumentet i dette tilfælde?

Udgangspunktet for os er, som hr. Poul Nielson også nævnte, at Elprisudvalget jo højst kan være teknisk registrator af, hvordan regnskabet hænger sammen, men gribe ind aktivt og kommandere og stoppe det, mener vi ikke fra vores side kan være Elprisudvalgets opgave. Det må ind under den almindelige erhvervslovgivning. Og giver det underskud, er det jo et selvstændigt selskab, som giver et underskud, og så må det i sidste instans gå i likvidation efter de almindelige regler. Der er altså et problem her med hensyn til Elprisudvalget også med hensyn til sammensætningen.

Der skal være sund økonomi i projekterne, men der må naturligvis medregnes en miljøfaktor. Det kan ikke være snæversynede driftsøkonomiske beregninger, der er tale om her. Der er også et aspekt, der hedder miljø, og som selvfølgelig skal medregnes i forbindelse med en projektvurdering.

Vi går også ud fra, at man aktivt fra den danske regerings side vil bidrage til, at private virksomheder her kan indgå i et samspil med elsektoren i forbindelse med projektering og bygning af kraftværker og det, det måtte føre med sig, og at vindmøller og decentral kraftvarme naturligvis også kan være med både i projekteringsfasen og i bygningsfasen i et samspil med private virksomheder.

Vi må også gå ud fra, at man opfordrer elselskaberne til at søge penge fra EF-midler, fra Verdensbanken, fra de forskellige EF-støtteordninger, fra Den Nordiske Miljøfond – alle de muligheder, der foreligger internationalt. For at få meget stor støtte til projekter af den type skal man naturligvis aktivt arbejde for at få del i det; ellers er det andre – tyskerne, svenskerne, østrigerne, der er meget dygtige også på det område – som går med pengene og tager dem for næsen af os.

Når det gælder tredjepartsfinansieringen, er der også nogle problemer, som vi gerne vil undersøge i udvalget. Vi har i hvert fald den opfattelse, at det er et spørgsmål, om der ikke også skal kunne ydes lån til indkøb af nye, elbesparende apparater. Det synes jeg må være op til en konkret vurdering i de enkelte selskaber, om det ikke kan være meget fornuftigt.

[Riishøj]

Jeg har bemærket, at der heller ikke er forbud mod at give tilskud til omstilling fra elvarme til kollektiv varmforsyning, hvis det i et område giver en stor elbesparelse – og det kan det jo sagtens gøre i en bebyggelse, hvor man har elvarme, men ikke i højisolerede huse. At give et tilskud dér, der svarer til den kraftværkskapacitet, de brændselsomkostninger, man sparer, ville være en særdeles fornuftig disposition.

I det hele taget er frygten for, at elselskaber skal drive bankvirksomhed, jo ubegrundet i den forstand, at elselskaberne i dag, som det blev nævnt før, kan henlægge gigantiske milliardbeløb for elforbrugernes regning til opførelse af nye kraftværker uden at låne en øre på markedet, uden at låne en øre i bankerne. Og så er det vel heller ikke umuligt, at man kan gå ud og låne, når det gælder at spare på energi. Men man låner jo sig selv en masse penge ved at opkræve af os elforbrugere – penge, som man ikke skal låne i banker og finansieringsinstitutter – og så er det vel også rimeligt, at man, når det gælder spareforanstaltninger – naturligvis på anstændige vilkår – kan yde lån til at spare elkapacitet – det er jo det, det drejer sig om her – ligesom man kan henlægge til at udvide elkapaciteten.

Mén det er noget vrøvl at sige, at det skaber en ny situation i forhold til det finansielle marked, for elselskaberne er i forvejen en helt særlig institution i forhold til det finansielle marked, fordi de stort set ikke skal ud at låne, når de skal opføre et nyt kraftværk.

Vi mener også – og det skal være det sidste, jeg nævner – at man naturligvis også lokalt skal kunne gå ind og få stillet midler til rådighed. Hvis man mener, at nogle af disse sager kan klares bedre lokalt, kan man selvfølgelig uddelegere opgaver. Og så vil vi også gerne se på, om det kan være hensigtsmæssigt at have ét selskab eller to selskaber, men uden en indbygget vetoret for et af selskaberne. For det er jo rigtigt, at der er forskel på den måde, Elsam og Elkraft arbejder på. I det strukturforslag, SF har fremlagt, arbejder man for så vidt med en sammenlægning af de to selskaber på et overordnet niveau. Men i dag er det to selskaber, der arbejder uafhængigt af hinanden, og så er spørgsmålet, om man ikke kunne tage højde for det, når man udarbejder det regelsæt, der skal gælde i dette tilfælde, og det vil vi gerne se på.

Kim Behnke (FP):

Selv om fru Lone Dybkjær ikke længere er til stede i salen, vil jeg gerne begynde med at sige, at vi er fuldstændig enige med fru Lone Dybkjær i, at der er brug for langt større indsigt, end vi har i dag, i prisdannelsen i elværkerne. Uanset dette lovforslags vedtagelse eller – forhåbentlig – forkastelse er vi fuldstændig enige i det synspunkt, at der er behov for at få langt større indsigt i elværkernes regnskaber.

Jeg synes også, det er værd at lægge mærke til, at Venstre jo også, hvad dette forslag angår, lever op til at være oppositionsparti i regering. Det er bemærkelsesværdigt, hvordan Venstres ordfører i denne sag faktisk holder en tale udelukkende med det formål at fortælle, at forslaget er noget bras – hvad jeg i øvrigt er enig med Venstres ordfører i.

Hr. Poul Nielson mente, at hvis jeg bare læste bemærkningerne frem til et vist sted, kunne jeg få svar på alle spørgsmål. Men det var jo tydeligvis, fordi hr. Poul Nielson ikke havde hørt, hvad mit spørgsmål var, og hvori det bestod. Eller også er det, fordi hr. Poul Nielson i sin socialdemokratiske, socialistiske begrebsverden slet ikke kan forestille sig, at den situation opstår.

Det, jeg spurgte om, er: Hvis man har godkendt et projekt og der opstår et tab, hvem er det så, der skal betale det? Og svaret er selvfølgelig: Det er elforbrugerne.

Men når jeg som elforbruger i Århus ser, at regningen stiger, kan jeg da være ligeglad, om projektet er blevet eller ikke er blevet godkendt i Elprisudvalget, inden pengene er tabt. Det er jo ikke sådan, at hvis Elprisudvalget har godkendt projekterne, overtager det underskudsdækningen. Nej, regningen havner under alle omstændigheder på ét og samme sted: hos forbrugerne.

Det var det, jeg gerne ville have haft hr. Per Tærsebøl til at sige fra talerstolen, i stedet for at hr. Per Tærsebøl gav udtryk for, at bare fordi Elprisudvalget har set på projekterne, er der garanti for, at det går godt. Det er der selvfølgelig ikke. Hvis en sådan fantastisk viden og indsigt i markedet var til stede i Elprisudvalget, burde Elprisudvalget da ophøjes til at sidde på Børsen og rådgive dér, for den enorme viden, de måtte ligge inde med, kunne hele samfundet jo så få glæde af.

[Kim Behnke]

Selvfølgelig har Elprisudvalget ikke goddommelig viden om spørgsmål som f.eks., hvordan finansielle markeder udvikler sig. Derfor er en godkendelse i Elprisudvalget ikke mere værd end en godkendelse fra hr. Poul Nielson eller andre. Det er ikke nogen garanti for, at projekterne går hen og bliver succeser. Og netop spørgsmålet om, at underskuddet skal betales ét eneste sted, nemlig hos forbrugerne, er for os det mest afgørende. Det mest vederstyggelige ved dette forslag er nemlig, at jeg som elforbruger af dette Folketing er tvunget til at købe min strøm ét eneste sted. Jeg kan ikke engang få opfyldt et ønske om overhovedet ikke at få lagt strøm ind. Nej, det skal jeg have lagt ind. Jeg kan ikke sige: Jamen jeg vil hellere have en dieselgenerator stående omme i baghaven, en solfanger eller noget andet. Nej, jeg skal aftage strøm. Jeg er tvunget til at købe hos det selskab, som nu skal ud at deltage i disse yderst tvivlsomme projekter.

Det, man beder om, er jo lidt absurd. Selve princippet, at elværkerne, når vi ser på den danske del af det, skal finansiere elsparende foranstaltninger – hvilket betyder, at de mister omsætning henne på elværket, hvilket igen medfører højere elpriser relativt, hvorefter de måske taber pengene på disse projekter, eller i hvert fald, at forrentningen giver et relativt tab hos forbrugerne – svarer til, at Folketinget pålægger tandlægerne at betale for folks forbrug af tandpasta, fordi tandhygiejnen vil blive højnet og der vil være færre huller. Det er Ebberød Bank om igen.

Jeg er nået længere end til det føromtalt sted i bemærkningerne, jeg er nået frem til det sted, hvor der står:

»Dette sikrer den fornødne gennemsigthed omkring de særlige aktiviteter, således at Elprisudvalget«, osv.

Man fremstiller det, som om bare det, at der skal laves et særligt regnskab, skaber den fornødne gennemsigthed. Det er jo naivitet ud over alle grænser. Vi har eksempel på eksempel fra den finansielle sektor og alle mulige andre steder på, at uanset hvor mange fine, glitrende papirregnskaber der foreligger, og hvor mange fine statsautoriserede revisorer der har sat deres kruseduller på regnskaberne, skjuler der sig den ene milliardskandale efter den anden bag regnskaberne. Og det kan der meget vel også komme til at gøre i disse projekter.

Endelig mener vi også, det er lidt mærkværdigt, at elværkerne nu skal til at udøve bankvirksomhed. Når en privatperson har brug for et nyt køleskab eller maskinfabrikken har brug for en ny boremaskine eller drejebænk og de pågældende ting bruger mindre strøm end det gamle udstyr, kan man gå hen på elværket og låne pengene derhenne til finansieringsformer, som under alle omstændigheder er billigere. Det er mildest talt mærkværdigt, at bare fordi der ligger nogle penge i nogle elselskaber, vil man til at låne dem ud til forbrugerne.

Så det bliver et meget klart og utvetydigt nej fra Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Fejl nummer to fra hr. Kim Behnke: Det sidste om, at virksomhederne så kan låne meget billigere her, er ikke det, der er lagt op til i forbindelse med tredjepartsfinansieringen. Der står et andet sted i bemærkningerne – måske lidt længere henne, end hr. Kim Behnke nu er nået til – at det ikke er tanken, at denne finansfacilitet med tredjepartsfinansiering skal være rettet mod erhvervslivets finansiering af omstillinger og effektiviseringer. Vi mener ikke, at man skal udelukke det fuldstændig, men det er ikke det, der er det primære sigte, så hvis der bliver lagt en forsigtig kurs dér, er der altså heller ikke noget grundlag for den bekymring.

Så taler hr. Kim Behnke om disse yderst tvivlsomme projekter. Alt, hvad der måtte ske her med udenlandsengagementer, er således på forhånd karakteriseret af hr. Kim Behnke, som åbenbart mere end nogen anden ved, hvad det drejer sig om.

Pointen i diskussionen fra før om Elprisudvalget var jo, at hr. Kim Behnke som en bemærkning til hr. Per Tærstøl netop hæftede sig ved, at det kun var en efterfølgende forelæggelse i Elprisudvalget, der var tale om, med en reference til et tomatprojekt, og hvad ved jeg, og det var det, der var forkert, for det er ikke en efterfølgende forelæggelse, der bliver tale om, og det var det, jeg korrigerede. Jeg er parat til at komme igen, hvis hr. Kim Behnke er i stand til at præstere flere fejl i så lille en sag end de to, vi har set indtil nu.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Blot fordi der i bemærkningerne nederst på en side i et lovforslag står, at da det vil være forbundet med en vis tabsrisiko ved erhvervsvirksomheder, forventes det, at elselskaberne vil være tilbageholdende. Men dette, at man fra politisk side forventer, at de er tilbageholdende, udelukker ikke, at de kan indgå i arrangementerne, og derfor er der ikke tale om fejl. Der er tale om en nøgtern vurdering af, hvad det er, man har tænkt sig, og når man læser, hvilke forestillinger hr. Poul Nielson har gjort sig på dette område, og hvordan han fortæller om, hvilke enorme besparelspotentialer der er rundt i erhvervsvirksomhederne, så må man da kunne konkludere, at det er dér, man kan hente de fleste kilowatttimer hjem, hvis det er det, der er formålet med dette projekt, men det er det jo tilsyneladende ikke. Tilsyneladende er formålet med dette projekt at lade elværkerne komme til at fungere som små bankfilialer.

På spørgsmålet om, hvorvidt jeg kan vurdere de udenlandsprojekter som værende tvivlsomme, kan jeg kun sige: Hvis disse udenlandsprojekter er sådanne guldgruber, som hr. Poul Nielson mener de er, hvorfor i alverden er der så ikke andre, der har sat projekterne i gang? Når projekterne ikke er sat i gang i dag, er det jo, fordi de er tvivlsomme. Det er, fordi det normale kapitalmarked, hvor man foretager nøgterne vurderinger, ikke er interesseret i at kaste gode penge efter dårlige penge.

Endelig hvad angår Elprisudvalget og dets efterfølgende vurdering: Det, Elprisudvalget efterfølgende kommer til at skulle tage stilling til, er, hvem der skal betale regningen, når der er blevet konstateret tab. Og uanset hvordan flaskehalsen kommer til at ligge, når den står stille, vil den komme til at pege på forbrugerne, så Elprisudvalget kan som det eneste efterfølgende lade forbrugerne komme til at betale for alle udskjelserne.

Det var det, jeg ville have haft hr. Per Tærsebøl til at sige, frem for at give det indtryk, at bare Elprisudvalget godkender projekterne, bliver der ingen tab, for min forudsigtelse er, at der bliver mange tab og mange dyre regninger til forbrugerne.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Ja, det kan godt siges inden for en normal taletid.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Hr. Kim Behnke nævnte i sit indlæg, at Venstre var oppositionspartiet i regeringen. Jeg føler, at de betæneligheder, som jeg har givet udtryk for her, er betæneligheder, vel hele den borgerlige del herinde i Folketinget har. Vi skal passe på ikke at blande den ene milliard og de procedurer, der foreligger med henvisning til, hvordan den ene milliard kan anvendes, sammen med tredjepartsfinansieringen. Jeg fornemmer, at debatten i øjeblikket blander tingene sammen. Jeg er helt opmærksom på, at der om tredjepartsfinansiering står klart i bemærkningerne, at det er noget, der ikke må påføre anden finansieringsvirksomhed en urimelig konkurrence. Det konstaterer jeg at der står, og derfor er mine betæneligheder altså kun udtrykt verbalt. Da det står i bemærkningerne, går jeg ud fra, at det også er sådan, det rent faktisk vil komme til at fungere, og da det er noget nyt, vi er i gang med, både hvad angår den ene milliard og tredjepartsfinansiering, kan der være al god grund til at se på det. Det gælder både dem, der går ind for lovforslaget med brask og bram, dem, der bare går ind for forslaget, og dem, der går imod og har lidt betæneligheder ved, hvordan det kommer til at virke i praksis.

Lysholm Christensen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis energiordfører ikke kan være til stede, skal jeg fremkomme med nogle få principielle bemærkninger til lovforslaget.

Forslaget opfylder jo en dagsorden af 10. marts 1992, og jeg skal sige, at Kristeligt Folkeparti stiller sig positivt over for principperne i lovforslaget. Inden for en nøje defineret ramme kan vi tillade elselskabers engagement i udlandet.

Formålet er at bringe dansk viden og energiteknologi i anvendelse. Derved kan eksporten øges specielt på områder, hvor Danmark har stor knowhow: Det gælder kraftvarmeanlæg, røgrensningsanlæg og vindmøller, altså en eksport til gavn for miljøet, som jo ikke kender nogen grænser.

Der har været lidt debat her i dag om, hvorvidt der skal være et eller to selskaber. Vi er enige med ministeren i, at det sikkert er bedst med ét selskab i denne forbindelse.

[Lysholm Christensen]

Når det gælder trepartsfinansieringen, finder vi ikke de store betænkeligheder, men må dog henstille, at man får god snor i det, så der er indsigt i selskabernes økonomiske forhold i den forbindelse.

Hvis jeg skal samle vores holdninger op i en konklusion, er der tre ting, som er vigtige for os i denne forbindelse. Det er for det første, at man fremmer elbesparelsen – hvilket også er nævnt i forslaget – så det virkelig bliver projekter, som fremmer det formål at spare på energien. Det er for det andet, at det er noget, der gavner miljøet. For det tredje må jeg også udtrykke en vis bekymring i forbindelse med dette, at man bruger forbrugernes penge som en form for risikovillig kapital. Derfor er det vigtigt, at der på dette punkt bliver nogle klare regler for, hvad man må engagere sig i og hvordan, således at vi ikke får en alt for stor risiko og forbrugerne, hvis det går galt, skal betale.

Vores positive holdning til forslaget er altså betinget af disse tre ting, og jeg har tiltro til, at det kan klares at indarbejde disse krav i lovens formulering og i bemærkningerne.

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Tak for de positive bemærkninger.

Det er ikke nogen hemmelighed, at regeringen var stærkt skeptisk over for det beslutningsforslag, der blev fremsat i foråret, og som er baggrunden for lovgivningen. Skepsisen bundede netop i, at vi ville sikre, at der var snor i de udgifter, der kunne tænkes at blive pålagt forbrugere, fordi der jo, som det er blevet beskrevet i dag, er tale om monopolforetagender over for den enkelte forbruger, og fordi det jo er nødvendigt at være koblet op til den leverandør, der er i nærheden.

I udformningen af lovforslaget til et forslag, vi selv følte vi kunne støtte – også fordi vi støtter det gode formål, der var i beslutningsforslaget – har det derfor været vigtigt for os at sikre, at der kom nogle kontrolprocedurer og nogle sikkerheder for forbrugerne, som kunne begrænse risikoen mest muligt. Derfor er det naturligvis betingelsen for regeringens støtte til lovforslaget, at der ikke slækkes på nogen af disse mekanismer.

Og derfor kan jeg med det samme sige, at de fleste af de forslag, som hr. Poul Nielson stillede, vil jeg umiddelbart være afvisende over for, fordi de alle sammen går i retning af mindre sikkerhed for forbrugeren og større risiko for

de forretninger, der skal udføres i henhold til forslaget.

Fru Lone Dybkjær nævnte en ting, som også andre har nævnt, og det er, om vi i denne forbindelse kan se på, om elprisudvalget er rigtigt sammenstillet med henblik på rent faktisk at gavne den forbruger, som er afhængig af, at der træffes den rigtige afgørelse her. Det er et spørgsmål, jeg meget gerne vil tage op, om denne sammensætning er for skæv i relation til elværkerne, når udvalget skal til at have en sådan funktion. Lad os kigge på det.

Men jeg vil afvise de øvrige forslag til ændringer, der er kommet, og det var jo specielt hr. Poul Nielsons.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Dansk Interparlamentarisk Gruppens Bestyrelse (12/11 92):

Udtræder: Svend Auken (S)

Nyt medl.: Lone Møller (S)

Erhvervsudvalget (12/11 92):

Udtræder: Lissa Mathiasen (S)

Ny stedf.: Grethe Schødt (S)

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (12/11 92):

Udtræder: Svend Aage Jensen (CD)

Ny stedf.: Erling Christensen (S)

Udtræder: Erling Christensen (S)

Nyt medl.: Svend Aage Jensen (CD)

[Første næstformand]

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 17. november 1992 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 16.36
